

Notă informativă

asupra proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social integrat pentru persoanele fără adăpost și a standardelor minime de calitate

Proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social integrat pentru persoanele fără adăpost și a standardelor minime de calitate” este elaborat în conformitate cu prevederile Legii asistenței sociale nr. 547-XV din 25 decembrie 2003, Legii cu privire la serviciile sociale nr. 123 din 18 iunie 2010 și Hotărârii Guvernului nr. 890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018.

Perioada de tranziție socio-economică prin care a trecut Republica Moldova în ultimele decenii înregistrează un impact negativ asupra unor grupuri vulnerabile ale populației. Unul din grupurile afectate îl reprezintă persoanele fără adăpost. Printre problemele majore sociale evidențiem așa fenomene ca: abandonul persoanelor vârstnice și cu dizabilități de către membrii familiilor sale pe motive de lipsă a mijloacelor financiare și migrației forței de muncă, lipsa locurilor de muncă, locuințelor adaptate la necesitățile și nevoile familiilor respective; iresponsabilitatea copiilor majori apti de muncă care conform legislației sînt obligați să-și întrețină și să-și îngrijească părinții inapți de muncă, care necesită sprijin material și moral condiționînd astfel abandonul social al acestora; accesibilitate redusă a populației la asigurarea cu spațiu locativ au generat probleme legate de violența asupra bătrînilor cu scop de a deposeda bunul imobil, aducînd astfel persoanele vârstnice în stradă. Plecarea masivă a cetățenilor peste hotarele republicii a condiționat în multe cazuri marginalizarea acestora și includerea lor în rîndurile persoanelor fără un anumit loc de trai și ocupație – persoane fără adăpost.

Concomitent, potrivit Studiului de mobilitate, migrație și sărăcie în Uniunea Europeană cauzele care predispun la acest mod de viață pe care îl duc persoanele fără adăpost sunt: lipsa locurilor de muncă; lipsa unui venit stabil; probleme de sănătate; lipsa locuinței sau lipsa banilor suficienți pentru a închiria o locuință; pierderea relațiilor sociale.

Alte categorii de persoane care s-ar califica ca potențiale persoane fără adăpost ar fi ex-deținuții, persoanele care au devenit victime ale operațiunilor de escrocherie de imobile, persoanele care au avut probleme familiale (*divorțul, dați afară din case de către copii/rude, persoanele care au evadat din spațiul familial din motiv de abuz de alcool/substanțe psiho-active de către rude sau cei care au*

degradat din motive de dependență alcoolică sau substanțe psiho-active) și nu au reușit să depășească de sine stătător.

Cea mai mică pondere înregistrată în analizele efectuate cu privire la profilul persoanelor fără adăpost, o constituie persoanele pentru care un astfel mod de viață este o decizie/alegere conștientă a modului de viață, cu toate că specialiștii din domeniu (psihologii și sociologii) susțin că de fapt nu este alegerea persoanei ci o coincidență a circumstanțelor nefaste cu care s-a confruntat persoana.

Afirmațiile populației referitor la acest grup de persoane se reduc la stigmatizarea acestora ca ființe umane inutile și inapte de muncă. Rezultatele studiilor cu privire la activitatea serviciilor destinate persoanelor fără adăpost au remarcat faptul că 75% din persoane fără adăpost sunt persoane cu vârste cuprinse între 20-50 ani, mulți dintre care își doresc să se reîntoarcă la un mod de viață normal. De aceea misiunea unei societăți democratice și a unui stat de drept constă în oferirea șanselor de a se reîntoarce la un mod de viață normal, asigurând incluziunea acestora nu numai în mediul familial dar și comunitar.

În Republica Moldova ca răspuns la necesitățile acestui grup de persoane de către autoritățile administrației publice locale și organizațiile neguvernamentale s-au creat servicii sociale care soluționează parțial această problemă. Actualmente în republică funcționează cinci Servicii: mun. Chișinău (două), mun. Bălți, or. Ceadâr-Lunga și s. Sculeni, r-l Ungheni care prestează servicii persoanelor fără adăpost, iar în perioada de iarnă mai multe APL-uri oferă spații de adăpost pentru acest grup de persoane.

Proiectul dat vine să contribuie la asigurarea respectării drepturilor omului, non-discriminării, prestării de servicii calitative care vor fi garantate de standardele minime de calitate, precum și racordării cadrului național la standardele internaționale.

Serviciile vor contribui direct la oferirea oportunităților de incluziune socială pentru cei ce își doresc reîntoarcerea la un mod de viață normal, iar pentru ceilalți oferirea unui minim de servicii pentru supraviețuire din perspectiva respectării demnității umane și solidarității sociale.

Acest proiect înglobează o abordare complexă a problemelor cu care se confruntă persoanele fără adăpost prin oferirea serviciilor pe baza a trei platforme: Serviciul adăpost de noapte, Serviciul plasament temporar și Serviciul plasament de lungă durată pentru formarea profesională.

Beneficiarului îi sunt oferite diverse servicii menite să satisfacă nevoile acestuia și care urmăresc asigurarea unei intervenții specializate dozate pentru a pregăti persoana să pășească ferm spre incluziune socială și să-și dezvolte abilități și noi deprinderi de viață. Fiecare Serviciu presupune, de asemenea, și creșterea responsabilității beneficiarului pentru propria viață și bunăstare.

Scopul Serviciului integrat constă în acordarea asistenței necesare prin prisma abordării complexe a necesităților beneficiarilor pentru depășirea situației de dificultate și crearea premiselor necesare pentru integrarea acestora în societate.

De asemenea, Serviciul integrat va presta servicii calitative de menținere a capacităților funcționale întru facilitarea integrării sociale a beneficiarilor și acordarea suportului motivațional în vederea depășirii situațiilor de dificultate și marginalizare.

Menționăm că, Serviciul integrat va fi acreditat separat per serviciu (Serviciul adăpost de noapte, Serviciul plasament temporar, Serviciul plasament de lungă durată pentru formarea profesională) în conformitate cu prevederile Legii nr. 129 din 08 iunie 2012 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale.

Standardele minime de calitate pentru serviciile prestate în cadrul Serviciului integrat reprezintă un set de norme care urmează a fi aplicate de către prestatorii de servicii și sunt menite să asigure prestarea unor servicii de calitate centrate pe nevoile beneficiarului și facilitarea incluziunii sociale a acestuia.

Costurile serviciilor prestate în cadrul Serviciului se estimează la cca 340 mii lei/lunar.

Cu toate că cheltuielile pentru organizarea și funcționarea unui astfel de Serviciu integrat sunt considerabile, impactul socio-economic va fi unul avantajos: forță de muncă reîntoarsă/incadrată în câmpul muncii cu achitarea tuturor contribuțiilor, scăderea numărului de infracțiuni, micșorarea numărului persoanelor întreținute în instituțiile penitenciare, respectarea drepturilor omului prin asigurarea șanselor de incluziune, prevenirea și reducerea maladiilor social periculoase.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei www.mmssf.gov.md compartimentul *Transparența în procesul decizional* și consultat cu societatea civilă, inclusiv prestatorii de servicii sociale.

Ministru

Stela GRIGORAȘ